

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

М. ОДЕСА - 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**VI Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців**

**«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО
ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ»**

присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та
менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету
Ушинського

(Одеса, 20-21 травня 2022 року)

Одеса -2022

М 54 **Методологія та технологія сучасного філософського пізнання** //
Матеріали IV Міжнародної наукової конференції (Одеса, 20-21 травня 2022 р.)
135 с.

Рецензенти:

***Пальчинська Мар'яна Вікторівна** - доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри філософії, психології та педагогіки Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку,*

***Рибка Наталя Миколаївна** – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та методології науки Державного університету «Одеська політехніка»*

Збірник матеріалів VI Міжнародної наукової конференції «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософію історії в сучасному вимірі; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію синергетики та філософські погляди Г.Сковороди у світлі сучасності. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30 червня 2022 року)

нації: моногр.: авт. колектив: О. М. Рудакевич, Тернопіль, 2015. 256 с.

2. Философский энциклопедический словарь / ред. - составители: Е.Ф.Губский, Г.А. Кораблева, В.А. Лутченко. Москва: ИНФРА-М, 1997. 576с.

3. Социологический энциклопедический словарь / ред.-координатор Г.В.Осипов. Москва: Издательская группа ИНФРА М-НОРМА, 1998. 488 с.

4. Психология. Словарь / Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г.Ярошевского. Москва: Политиздат, 1990. 494 с.

5. Нікішина Н. В. Любов як форма екзистенції особистості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. н. за спеціальністю 09.00.04 – «філософська антропологія, філософія культури». Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського Сімферополь. 2006.

6. Кант И. Метафизика нравов / Сочинения в 6 т. Москва: Мысль, 1965. Т. 4. Ч. 2. С. 107-438.

7. Жулай В. Дія та протидія любові всуспільних відносинах Філософська думка. 2002.

Врайт Галина Яківна (Одеса) – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Гнатюк Ангеліна Андріївна (м. Одеса) – студентка 4-го курсу спеціальності соціологія, соціально-гуманітарного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА МОЛОДІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Актуальність обраної теми обумовлена суттєвим збільшенням асоціальних процесів серед молоді, що викликає велике занепокоєння наукового загалу. Зазначимо, що девіація поняття складне, тому при його вивченні необхідний розгляд різних точок зору вчених.

Девіантною називають поведінку, що відхиляється від прийнятих у суспільстві ціннісно-нормативних стандартів. У деяких суспільствах найменші відступи від норми суворо каралися. Під контролем була поведінка, форма одягу, довжина волосся тощо. При цьому боротьба з девіаціями часто трансформувалася в боротьбу з вираженням почуттів та думок. Зазвичай такий підхід не дає результатів: через деякий час відхилення відроджуються у ще більш вираженій формі [1].

До основних форм девіантної поведінки у сучасних умовах відносять алкоголізм, наркоманію, самогубство, злочинність. Кожна форма девіації має свої особливості. В останні кілька років у молодіжному середовищі набула широкого поширення злочинність - найнебезпечніше відхилення від соціальної норми.

Проблема алкоголізму в Україні відома з XVII століття і актуальна у

суспільстві, попри вжиті державою заходи. Згідно з офіційними даними статистики, наша країна посідає шосте місце у рейтингу країн із споживання алкоголю на душу населення. Однак, ці дані можуть бути сильно занижені через розвиток у країні тіншових організацій з виробництва та продажу алкоголю. В останні роки проблема алкогольної залежності значно зросла серед дітей та молоді. Статистика стверджує, що деякі діти знайомляться з алкоголем вже у 13 років. При цьому близько третини юнаків та кожна п'ята дівчина віком від 13 до 18 років вживають алкоголь щодня. Рівень дитячого та підліткового алкоголізму в Україні зростає. Ще несформований організм підлітка неспроможний впоратися з токсинами, тому швидко руйнується. Внаслідок вживання спиртного відбувається порушення фізичного розвитку.

Ще одна актуальна проблема сучасної молоді – наркоманія, яка величезними темпами поширюється у всьому світі. Переважна більшість наркоманів (до 70%) – це люди віком до 30 років. Співвідношення чоловіків та жінок становить приблизно 10:1 (на Заході – 2:1). Понад 60% наркозалежних вперше пробують наркотики віком до 19 років.

Проблема самогубств, і, насамперед, серед молоді, дуже актуальна в теперішній час. Статистичні дані свідчать про збільшення числа самогубств. Поглиблене вивчення феномену суїциду за останнє десятиліття підтвердило його неоднорідність та неоднозначність. Піки суїцидальної налаштованості припадають на 15-16 років і 22-25 років. Для всіх груп молоді основною причиною суїцидального настрою стають конфлікти сім'ї, а також почуття дискомфорту та невлаштованості, які є наслідком внутрішніх та зовнішніх конфліктів, соціальної дезадаптації [4].

На сьогоднішній день Україна вживає заходів, щодо попередження та викорінення девіантної поведінки молоді, як на міжнародному, так і на національному рівні. Україна найближчим часом має підписати Гаагську Конвенцію ООН «Про захист прав дітей та співробітництво у сфері міждержавного усиновлення» [3]. Деякі нормативно-законодавчі акти прийнято з метою посилення профілактичної роботи з молоддю. До них віднесемо передусім Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», «Про захист прав неповнолітніх». До системи заходів, які запроваджуються на мікрорівні, у рамках профілактичної роботи застосовують: організацію соціального середовища, у т.ч. сімейного; інформування; активне соціальне навчання соціально-важливим навичкам; організацію діяльності, альтернативної девіантній поведінці; організацію здорового образу життя; активізацію особистісних ресурсів [2, с. 161 – 165].

Таким чином, девіантна поведінка сучасної молоді є результатом збігу необхідних та випадкових обставин, соціалізації та залежить від взаємодії з навколишнім світом, соціальним середовищем та психічними властивостями самої людини. На поведінку сучасної молоді впливає спадковість, освіта, виховання, соціальне середовище, соціальна активність та прагнення до самореалізації. Систему цінностей окремої людини, життєві пріоритети, цільові орієнтири, оціночні критерії має формувати система виховання. Її необхідно побудувати так, щоб підростаюче покоління виховувалося в дусі поваги до законів і не боялося брати на себе відповідальність за майбутнє своєї країни.

Адже ще I столітті до н.е. Цицерон писав, що потрібно бути рабами законів, щоб стати вільними.

Список використаних джерел:

1. Аномалія та девіантна поведінка у суспільстві // Інтегральна медицина XXI століття URL: <http://it-med.ru/library/a/anomaliy.htm> (дата звернення: 09.04.2022)
2. Змановская Е.В. Девиантология: (Психология отклоняющегося поведения): Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 2-е изд., испр. – М.: ИЦ “Академия”, 2004. – 288 с.
3. Мін’юст: Приєднання України до Гаазької конвенції про захист дітей мінімізує ризики комерційних та кримінальних усиновлень URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minyust-priyednannya-ukrayini-do-gaazkoyi-konvenciyi-pro-zahist-ditej-minimizuyue-riziki-komercijnih-ta-kriminalnih-usinovlen> (дата звернення: 09.04.2022).
4. Тараненко О.М., Ідрісова Я.А. Суїцидальна налаштованість молоді як соціально-психологічна проблема суспільства // Молодий учений. 2016. № 6. С. 710-713.

Говоріна Валерія (Одеса) – студентка 2 курсу історико-філологічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

Науковий керівник: Петінова Оксана Борисівна, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

ЕТИЧНІ ТА ЕСТЕТИЧНІ ПИТАННЯ КОМУНІКАЦІЇ

Спілкування – це форма творчої діяльності, яка допомагає спостерігати за різними сторонами людини. Відсутність повноцінного спілкування приносить людині великі втрати значні деформації внутрішнього світу і психічного стану. Страждає кожна людина, переносить стан самотності та ізоляції від інших. Сент-Екзюпері вважав комунікацію найвищою цінністю, найбажанішою «розкішшю». Спілкування вважається мірилом моральної культури людини. Етика спілкування – свідок моральності особистості, є відображенням індивідуальної моралі, свідомість, що являє собою сукупність специфічних умінь, навичок, установок, почуттів. Спілкування передбачає не тільки обмін інформацією, а й обмін враженнями, емоційними переживаннями. Здатність відчувати людина набуває тільки в спілкуванні, що характеризується актуальною суб'єкт-суб'єктною спрямованістю.

Комунікація буває вербальною (словесною) і невербальною – безсловесною, (тілесно чуттєвою, мімічною, знаковою, візуальною).